

8 maart : internationale VROUWENDAG

Zoals elk jaar werd op 8 maart de “INTERNATIONALE VROUWENDAG” gevierd. Deze dag stond in het teken van een voelbare, groeiende **solidariteit** tussen alle vrouwen ter wereld. Dit jaar luidde het thema:

Voor een vrouwelijk leiderschap en een egalitaire en digitale samenleving in het tijdperk van Covid-19.

“We hebben vrouwen nodig die een afspiegeling zijn van alle vrouwen en meisjes in al hun diversiteit en capaciteiten, ongeacht hun positie in de spirituele, culturele, sociale, economische en politieke milieus”.

De sfeer van 8 maart helpt zeker om in de huidige maatschappij **de nodige verandering** te helpen brengen door rekening te houden met vrouwen die in de besluitvormingen meevechten voor het welzijn van het volk. Zij willen een duurzame en een vreedzame toekomst met dezelfde rechten en gelijke kansen. Als vrouwen leidinggevende posities opnemen zijn de resultaten meestal positiever. Toch vertegenwoordigen vrouwen wereldwijd, minder dan 1 procent van de parlementariërs.

Het is ook wààr dat de meest effectieve zorginterventies in de strijd tegen de COVID-19-pandemie uitgevoerd werden door vrouwen. Nochtans kregen op vele plaatsen, de vrouwenrechten felle klappen.

In Congo ging, vooral in het binnenland, een stuk van de vooruitgang die de voorbije jaren geboekt werd, op het vlak van gendergelijkheid, in een snel tempo terug verloren door deze gezondheids crisis. Een stijging van de moedersterfte werd genoteerd en het geweld op de vrouwen nam toe.

Ik durf onderlijnen dat het thema van dit jaar **niet echt werd aangepast** aan de realiteit van arme landen, zeker niet aan het leven van de Congolese vrouwen in het binnenland: “*een vrouwelijk leiderschap en een egalitaire en digitale samenleving*” klinkt **té vreemd** voor de broussereality ... méér dan de helft van de Congolese vrouwen werken in de agglomeraties rond de steden en in duizenden dorpen van het binnenland. Zij wroeten en zwoegen **op hun manier**, om een beter en rechtvaardiger leven voor hun kroost en voor hun dorps- en stamgenoten.

We moeten dringend in actie schieten om de schade en de teloorgang van het voorbije jaar te beperken.

Dat doe ik nu door een paar stereotypes uit te kiezen ... vrouwen die niet veel te maken hebben met het leiderschap van de huidige egalitaire en digitale samenleving, maar die enorm belangrijk zijn om **de waarden die duizenden vrouwen van Congo aanhangen** in het licht te zetten.

Ga nu niet denken dat ik niet wil **mee-ijveren** om “*méér vrouwen in de politieke middens te krijgen. Vrouwen die meevechten voor het welzijn van gans hun volk en die zeker méér moeten thuiskomen in de digitale samenleving van het tijdperk Covid-19*” zijn vandaag belangrijk in alle maatschappijen.

Het gaat dus absoluut niet om een onverschillige houding, maar het gaat wel om **hen die in té ongekende leefmilieus**, ver weg van onze technische westerse wereld, vrouwelijke capaciteiten en waarden beleven, die ook **bevordering eisen en zeker niet mogen verloren gaan**.

Ik ken er **héél veel** ... allemaal unieke vrouwen die jammer genoeg niet in de pers komen, maar menselijk koppen hoog boven wereldvedetten en wereldsterren, uitsteken.

Sarah Mawa

Ik leerde haar kennen in Kananga. Zij behoorde tot een kleine burgerbeweging voor studentinnen. Zij namen het op tegen een gekende corruptie in het hoger onderwijs van Kananga: “het kopen van punten door prostitutie”.

In DR Congo wordt prostitutie niet duidelijk onderdrukt. Sommige clausules van de wet lijken het te veroordelen, maar in werkelijkheid treedt de politie zelden op. Prostitutie is vooral wijd verspreid in de hogere kringen van een stad. Het werd een gewoonte dat een “big boss” of “een gekende professor” goeie punten verzekert aan hen die seksuele relaties aanvaardden. Het zijn duidelijk financiële redenen die sommige meisjes ertoe aanzetten om zichzelf te prostitueren.

Ik laat Sarah aan het woord:

“Wij proberen eerlijk aan te tonen dat het kopen van punten door prostitutie té erg leeft in onze plaatselijke Hogere Instituten. Met een groep jonge vrouwen nemen wij de verantwoordelijkheid op ons om dit probleem te bestrijden”.

Sarah die die groep leidt, gelooft erin dat het kan lukken. Het is nodig om in eigen kring te beginnen.

Zij vervolgt: *“Wij moeten veel actie ondernemen om de studentinnen mee te krijgen en hen te vragen om neen te zeggen. Als zij toegeven dat hun rechten worden geschonden door dit soort corruptie dan doen zij mee aan het bevorderen van de rechten van de vrouw. We moeten die corruptie in onze staatsinstellingen bestrijden”.*

Natuurlijk krijgen zij felle tegenkanting en kwetsende kritiek te verwerken, maar de bemoediging, de waardering en de hulp die zij van alle kanten aangeboden krijgen, geeft hen moed en doorzettingsvermogen.

Zij vertelde aan de telefoon dat op 8 maart, een actiedag georganiseerd werd in Kananga. Enkele vrouwengroepen sloegen de handen in mekaar en hielpen om de “burgerbeweging voor studentinnen” meer bekendheid te verzekeren.

Liesbeth Malonga.

Sedert 2014 is zij weduwe. Haar man Mutombo werkte vroeger als nachtwaker in onze middelbare school "Tuvuka Mbundu". Toen ik in 1997 de directie van die school uit handen gaf was hij reeds een malafu-verslaafde (= **inlandse drank**). Praktisch alle avonden sloeg hij zonder grens of schroom zijn vrouw en kinderen ...

Kort na mijn vertrek uit de school werd hij door de familie naar hun dorp teruggehaald. Hij stierf 7 jaar geleden aan levercirrose.

Liesbeth heeft 3 kinderen: 2 meisjes en 1 jongen. Alle drie zijn gehuwd. Het huwelijk van de jongste dochter mislukte. Haar man liet haar zitten met 2 kleine kinderen.

Mama Liesbeth draagt er zorg voor en brengt hen mee naar ons weeshuis telkens zij aan de beurt komt om de nacht door te brengen met de kleinste kinderen. Zij werd geëngageerd als "nachtmoeder" en doet het wonderwel goed. De kleintjes zien haar doodgaarne.

Mama Liesbeth is het stereotype van duizenden dorpsvrouwen.

De vrouw wordt door het huwelijk bezit van de clan van de man. De bruidsschat blijft een wettelijke verplichting waarvan de factuur aan de chef moet worden overhandigd om de huwelijksakte te kunnen ondertekenen. De man wordt de bezitter van de vrouw nadat hij haar van haar ouders had afgekocht.

Vroeger waren Congolese vrouwen vooral een symbool van de vruchtbare aarde. Bij uitstek waren zij ook de hoedsters van de voorouderlijke cultuur. Nu en dan werden zij ook geportretteerd als slachtoffers van een gesloten traditie onder het juk van een patriarchaal systeem.,

De percepties zijn vandaag fel aan het veranderen. De vrouw raakt bevrijd van deze stereotypen. Zeker, in werkelijkheid blijven er veel obstakels bestaan, maar dankzij complementaire trends ontstaat er een veel ruimer beeld dan voorheen. De hedendaagse context waarin ook de dorpsvrouwen hun rechten kunnen laten gelden, wint aan invloed.

Mama Liesbeth is daar een duidelijk voorbeeld van. Zij lukte erin om haar verslaafde man naar zijn dorp terug te sturen. Ondertussen zorgde zijzelf voor de opvoeding van haar drie kinderen. Vandaag geniet zij van haar kleinkinderen en wint zij een maandelijks loon door zich als liefhebbende "nachtmoeder" over de kleinste weeskinderen te ontfermen.

Het is ook belangrijk te weten dat sinds 2006 seksueel geweld door Congolese wetteksten werd veroordeeld. Die teksten zijn echter niet gericht op huiselijk geweld. Het gewicht van tradities en cultuur, evenals het gebrek aan opleiding voor vrouwen en magistraten, blijven obstakels vormen voor de bescherming van vrouwen op dit gebied.

In de Yaka-clan blijft het geweld tegen de "vrouw des huizes" overleven ... vele dorpsvrouwen ondergaan en aanvaarden een "rammeling van hun man" als een liefdesuitdrukking. Zij vinden dat hij zijn recht en macht mag blijven beleven ...zelfs door geweld.

Er is nog werk in de winkel van de liefde !

Op 8 maart telde de gevangenis van Kananga een 800-tal gedetineerden. Onder hen waren er 26 vrouwen. Voor hen werden die dag activiteiten georganiseerd. Men wilde hen eraan herinneren dat ze ondanks hun opsluiting “speciale aandacht” verdienden op deze Internationale Vrouwendag.

Zr Angele Mutuaya, de nieuwe verantwoordelijke van de Vincentiuszusters uit Kananga, nam deel aan een groepsbezoek van deze vrouwen. In het kader van hun “sociale re-integratie” animeerde zij rond de fundamentele rechten van de vrouw in de gevangenis. Zij moedigde hen aan om voor hun waardigheid op te komen. Zij troostte hen en gaf hoop dat ze ooit hun gezin en familie zouden terugvinden. Daarna werd er een wedstrijd “nzango” (een congolees spel met dans, zang en slogans) georganiseerd tussen een team van vrouwelijke gedetineerden en een team van vrouwen buitenaf. De gevangenen wonnen (13-7)

zr Angelique Mutuaya.

Héél graag en dankbaar vertel ik over haar.

Tien jaar mocht ik met haar “samenleven” in de gemeenschap van het weeshuis “OASIS” Malole – Kananga. Zij was er verantwoordelijk voor 5 zusters en 68 weeskinderen tussen de 3 maanden en de 22 jaar. Daarnaast verzekerde zij ook de “supervisie” van 321 weeskinderen en 125 weduwen die, verdeeld over de 14 gemeenschappen van de Vincentiuszusters, konden genieten van haar zorg en haar grenzeloze liefde. In augustus 2020 werd zij door haar 92 medezusters tot “algemene overste” verkozen.

Een **PRACHTVROUW** ...

Zij komt uit de grote LULUA-stam die als opperhoofd “chef Kwamina Nsapu” heeft. Deze chef, die de oom is van zr Angele, werd in 2018 vermoord. Dat gebeurde in opdracht van de vroegere president Kabila. Die laffe moord werd in de Kasai het begin van een onvergetelijke rebellie. Ook priesters en religieuzen waren een geprivilegieerd

doelwit van de militairen.

Ik hoorde zr Angele nooit een politieke of hatelijke uitspraak maken over de moord van haar oom en de uitroeiing van haar stamgenoten. De wreedheden, de aanvallen en de trauma’s die ook het leven van haar zusters en haar kinderen stoorden, wist zij positief te verwerken. Zij lukte erin om het “dagelijkse leven met al zijn zorgen” veilig en vreedevol te laten verlopen. Voornamelijk de medische zorgen en het verzekeren van een goed onderwijs brachten slapeloze nachten.

Daarnaast zocht zij onvermoeibaar, samen met de sociale dienst van Kananga, om tientallen gevonden oorlogskinderen met hun gezin en familie te herenigen. Zij zette alles op alles om jongeren vrij te krijgen uit de gevangenis. Ze verenigde advocaten die zich de mensenrechten ter harte namen en startte onderzoeken naar verdreven en verdwenen rebellen.

Zij was onvermoeibaar in die moeilijke tijd ... zij blijft nog altijd onvermoeibaar !

De vierde onvervangbare vrouw in de rij is niemand minder dan **zr Lieve Leenknecht**. In de ganse Kwangostreek is zij gekend als de **“mama van de weeskinderen uit Popo”** ...

Zij is een West-Vlaamse (uit Zwevezele). In 1992 ontmoette ik haar in Gent tijdens een verlof in België. Zij had toen reeds een levenskeuze gemaakt en zou als zuster van Maria naar Congo trekken.

In 1995 begon haar avontuur in Popokabaka. Als verpleegster in het hospitaal wou ze vooral de moeders in extreme armoede hulp bieden. Na een paar maanden startte zij het “Paillotte-initiatief: een primitief hutje werd de ontvangstplaats voor de baby’s waarvan de moeder stierf bij de geboorte ... 24 op 24 uur wou zij zich inzetten voor de kleintjes die de melk en de liefde van hun moeder moesten missen.

Met de “Paillote-hut” startte ons weeshuis van Popokabaka.

Ondertussen telt het “Paillote-initiatief” al honderden weeskinderen.

Weeskinderen blijven een “cruciaal probleem” in arme landen. Congo telt er ruim vijf miljoen. Vooral in de streken waar oorlog, rebellie en armoede heersen, zijn er héél veel. In de Kwango-provincie leven veel vrouwen in barslechte levensomstandigheden. Er is voedselschaarste en dat is dramatisch voor zwangere vrouwen. Een groot aantal kinderen verliezen hun mama bij de geboorte.

Lieve wou de kleintjes een kans geven om in leven te blijven. Vrienden en familie vormden héél vlug een steungroep de “Bayakavrienden”. Het hutje werd een stenen huis. Samen met een Congolese medezus runt Lieve het huishouden, zorgt ze voor de baby’s. Met de nodige aandacht, en liefde helpt zij de kleintjes het trauma van de “gestorven mama” overwinnen. Zij lukt erin om voor de kinderen een “nieuwe mama” te worden. De kracht van haar liefde is ongekend...zij bouwde een HUIS van HOOP voor honderden kwetsbare kinderen.

Anne en Kato, een tweeling, is de jongste aanwinst. Zij wogen 2,200 kg en 2,800 kg bij hun aankomst in ORBET. Nu wegen zij 4,200 en 4,400 kg.

Sedert januari 2021 mag ik met Lieve gemeenschap vormen in ORBET !

Een “prachtzending” is dat.

Samen staan wij sterker! Wij hebben elkaar keihard nodig om meer te bereiken, nieuwe en betere oplossingen en ideeën te ontwikkelen en zeker ook om meer te BEMINNEN !

Jullie horen nog wel van ons !

Hier stop ik mijn babbel en mijn rapport van 8 maart, de Internationale Vrouwendag. Een ferm leesgenot en tot de volgende babbel. Met GODS ZEGEN !

Lieve Van Wijmeersch

CONGOBABEL 4 – maart 2021

